

Stockholm den 15 mars 2021

R-2021/0377

Till Justitiedepartementet

Ju2021/00697

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 17 februari 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Kompletterande bestämmelser till vissa delar av avtalet mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har, som tidigare framförts i flera remissyttranden, i och för sig inte någon erinran mot en effektivisering av det gränsöverskridande samarbetet för bekämpning av brott. Advokatsamfundet har inte heller någon erinran mot systematiken i förslaget att i flertalet fall hänvisa till lagen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder om gripande, anhållande och häktning samt reseförbud och anmälningsskyldighet. Advokatsamfundet har slutligen inte utifrån systematiska överväganden någon erinran mot hänvisning till annan nationell rätt i det remitterade förslaget.

Synpunkter

Den remitterade promemorian innehåller förslag till en ny lag med kompletterande bestämmelser till avtalet om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan. Genom avtalet införs bestämmelser om det straffrättsliga samarbetet mellan parterna, bl.a. om överlämnande av misstänkta och dömda personer, ömsesidig rättslig hjälp i brottmål samt frysning och förverkande av egendom som utgör brottsvinster.

Avsikten med förslaget är att avtalet ska kunna tillämpas fullt ut i Sverige. Vad gäller avtalet konstaterar Advokatsamfundet att samarbetet enligt avtalet liknar i stort det samarbete som regleras i arresteringsorderrambeslutet som gäller mellan Europeiska unionens medlemsstater.

Den föreslagna lagen kodifierar i huvudsak vad som tidigare gällt i de olika frågorna inom Europeiska unionen men nu i förhållande till relationen Sverige och Förenade kungariket, varför Advokatsamfundet inte har någon erinran mot förslaget som sådant. Inte heller har samfundet någon erinran mot föreslagna notifieringar enligt avtalet avseende vilka svenska myndigheter som hanterar de olika frågorna i avtalet.

Advokatsamfundet ansluter sig i och för sig till uppfattningen att samarbetet med Förenade kungariket bör präglas av ett ömsesidigt förtroende även om Förenade kungariket inte längre är medlemsstat i Europeiska unionen. Trots detta måste Advokatsamfundet särskilt hänvisa till de principiella synpunkter som tidigare framförts av samfundet om vikten av att grundläggande rättigheter och rättssäkerhetsgarantier upprätthålls i de internationella samarbetena.¹

Advokatsamfundet vill särskilt understryka att förbudet om att en svensk medborgare inte ska få överlämnas ska vara ovillkorligt och att det ska framgå av lagen.

Om det ska ske förändringar av möjligheterna att överlämna eller utlämna svenska medborgare utanför samarbetet inom den Europeiska unionen eller inom den nordiska gemenskapen måste det analyseras och beredas mycket noggrant.

Vidare ansluter sig Advokatsamfundet till uppfattningen att ett överlämnade ska få vägras för politiska brott. Begreppet politiskt brott återfinns emellertid inte i svensk rätt, varför det är samfundets uppfattning att det under den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet i lagen närmare bör definieras och klargöras vad som avses. Det är inte tillfredställande att som i promemorian enbart hänvisa till de fall ett överlämnande i det specifika fallet skulle framstå som stötande eller om det kan komma i konflikt med svenska intressen, eftersom det är oklart vad som avses med ”svenska intressen”.

¹ Se Advokatsamfundets remissvar den 11 juli 2000 över betänkandet Effektivare förverkandelagstiftning (SOU 1999:147), remissvar den 20 februari 2003 över utkastet till proposition om Sveriges antagande av rambeslut om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial, remissvar den 28 april 2004 över utkast till propositioner dels om Sveriges antagande av EU:s rambeslut om angrepp mot informationssystem, dels om antagande av EU:s rambeslut om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott, remissvar den 25 oktober 2004 över promemorian Sveriges antagande av rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande av beslut och förverkande, remissvar den 20 januari 2005 över promemorian Lag om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut, remissvar den 6 november 2006 över departementspromemorian Utvidgat förverkande m.m. (Ds 2006:17), samt remissvar den 5 mars 2020 över departementspromemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande (Ds 2019:28).

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander